

Kouluterveyskysely 2019

776/06.01.00/2020

Sivistyslautakunta 27.02.2020 § 15

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuranta kuuluu kuntien lakisääteisiin tehtäviin. Kouluterveyskyselyllä on keskeinen rooli korkeatasoisen tiedon tuottajana. Kouluterveyskysely tuottaa sekä kansallisella että paikallisella (koulutuksen järjestäjä, kunnat ja oppilaitokset) tasolla monipuolista ja kattavaa seurantatietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saannista ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta.

Kyselyyn vastasivat perusopetuksen 4., 5., 8. ja 9. luokkalaiset sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Tiedonkeruut toteutetaan kokonaistutkimuksena, jolloin siihen osallistuu koko ikäluokka. Alakouluista kyselyyn vastasi 225 oppilasta, vastausprosentti n. 82 % oppilaista, joten otos on kattava. Yläkoulusta kyselyyn vastasi 213 oppilasta, vastausprosentti n. 78 %, joten otos on kattava. Lukioista kyselyyn vastasi 66 opiskelijaa eli n. 75 %. Aihealueet olivat 1) hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika, 2) terveys, 3) elintavat, 4) koulunkäynti ja opiskelu, 5) perhe ja elinolot, 6) kasvuympäristön turvallisuus ja 7) palvelut ja avunsaanti.

Lukio

Verrattaessa Euran lukion opiskelijoita koko maan lukio-opiskelijoihin ilonaiheina olivat mm. seuraavat kohdat:

- Opiskelijamme olivat selkeästi tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä elämäänsä.
- He kokivat päivittäiset tekemiset merkityksellisiksi ja saavansa myönteistä palautetta tekemisistään.
- Heillä on hyvä tietämys alueen harrastusmahdollisuuksista.
- He harrastavat käsitöitä, rakentavat tai korjaavat laitteita.
- Useampi heistä nukkuu arkisin yli 8 tuntia yössä kuin Suomessa keskimäärin.
- Heillä ei ole vaikeuksia kokeisiin valmistautumisessa eikä läksyjen teossa.
- He eivät myöhästele eikä heillä ole luvattomia poissaoloja.
- Luokassa on hyvä työrauha eikä oppimisympäristön ilmapiirissä ole ongelmia.
- Heillä on mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista.
- Terveystarkastukset sujuvat kaikin puolin hyvin.

Huolenaiheina olivat mm. seuraavat seikat kun tuloksiamme verrataan valtakunnalliseen keskiarvoon:

- Opiskelijamme eivät koe, että heillä on hyvät mahdollisuudet koulutyön suunnitteluun.

- Valtakunnallista keskiarvoa harvempi ilmoittaa olevansa raitis.
- He hyväksyvät ikäisillään sähkösavukkeen käytön.
- Liika kylmyys oppilaitoksessa häiritsee heidän opiskeluaan.
- Eivät koe, että heillä on hyvät vaikutusmahdollisuudet oppituntien järjestelyihin tai koulun tapahtumien järjestelyihin (tytöt).
- Niska- tai hartiakipuja tai päänsärkyä päivittäin tai viikoittain (tytöt).
- Eivät harjaa hampaitaan kahdesti päivässä (pojat).
- Kokevat itsensä ylipainoisiksi (pojat).
- Hyväksyy ikäisillään tupakoinnin (tytöt).
- Kokevat, että opettajat eivät ole kiinnostuneita opiskelijan kuulumisista (tytöt).

Yläkoulu

Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika aihealueella tulee edelleen esiin oppilaiden harrastamattomuus ja erityisesti liikuntaharrastuksen vähäisyys verrattuna valtakunnallisiin tuloksiin. Yksinäisyys on edelliseen tutkimukseen nähden vähentynyt sekä pojilla ja erityisesti tytöillä.

Terveys aihealueella olemme lähes kaikissa kysymyksissä valtakunnallisen tason alapuolella. Tämä näkyy erityisesti tytöillä. Väsymys ja univaikeudet ovat lisääntyneet samoin masennusoireilu, jotka kaikki ovat Eurassa valtakunnallisia tuloksia korkeampia.

Elintavat aihealueella positiivisena näkyy kouluruokailuun liittyvät kysymykset, joissa ollaan reilusti valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella. Aamupalan syöminen on kuitenkin vähentynyt ja tulos on valtakunnallisia tuloksia heikompi. Huolestuttavana näkyvät kysymykset, jotka käsittelevät ylipainoa ja liikkumista, näissä kysymyksissä tulokset ovat valtakunnalliseen verrattuna selkeästi huonommat, mutta ovat hiukan parantuneet vuoden 2017 tutkimuksesta. Tupakointi ja alkoholin käyttö on myös huomattavasti yleisempää kuin valtakunnallinen keskiarvo, erityisesti nuuskan ja sähkötupakan käyttö on lisääntynyt. Sukupuoliyhteydessä olleiden määrä on yli 10 % suurempi kuin valtakunnallinen keskiarvo ja prosenttiluku on noussut yli viidellä prosenttiyksiköllä verrattuna vuoden 2017 kyselyyn. Alle 8 tuntia nukkuvien osuus on lisääntynyt vuodesta 2017 ja on suurempi kuin valtakunnallinen keskiarvo.

Koulunkäynti ja opiskelu aihealueella kysymyksessä koulun käymisen pitämisestä tulokset ovat valtakunnallista tasoa heikommat, mutta tulokset ovat parantuneet vuoden 2017 tutkimuksesta. Myöhästymisiä ja poissaoloja on valtakunnallisiin tuloksiin nähden vähemmän ja vähentyneet myös vuoden 2017 tutkimuksesta. Kysymyksessä, jossa tiedusteltiin ovatko opettajat kiinnostuneita oppilaan kuulumisista, olemme selkeästi valtakunnallisen keskiarvon alapuolella, mutta tässä on saatu kuitenkin huomattavasti parempi tulos kuin vuoden 2017 tutkimuksessa, yli 6 prosenttiyksikön parannus ja poikien osalta yli 12 prosenttiyksikön parannus. Yleensäkin luokka- ja oppilaitosyhteisöön liittyvien kysymysten tulokset ovat huomattavasti parantuneet vuoden 2017 tutkimuksesta.

Perhe ja elinolot aihealueella oppilaiden vastaukset kysymyksessä "onko keskusteluyhteys vanhempien kanssa hyvä" vastaukset olivat valtakunnallista tasoa. Kysymyksessä "onko oppilaalla

keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa", tulos on valtakunnallista tasoa.

Kasvuympäristön turvallisuus aihealueen kysymyksissä nousee esiin tyttöjen kokema seksuaaliväkivalta ja seksuaalinen ehdottelu ja ahdistelu, joka tapahtuu vapaa-ajalla, puhelimesta ja internetissä. Näihin liittyvissä kysymyksissä tulokset ovat valtakunnallisia tuloksia korkeampia. Tapaturmissa tulokset ovat hiukan valtakunnallisia tuloksia perässä. Kiusaamiseen liittyvissä kysymyksissä tulokset ovat valtakunnallista keskiarvoa huonompia ja verrattuna vuoden 2017 kyselyyn tulokset ovat huomattavasti heikenneet.

Palvelut ja avunsaanti aihealueen kysymyksissä nousee erityisesti esiin oppilashuoltoon liittyvät kysymykset, joissa tulokset ovat huomattavasti parantuneet vuoden 2017 kyselyyn. Tulokset näistä kysymyksistä ovat valtakunnallisiin tuloksiin nähden parempia, kun ne viime kyselyssä olivat valtakunnallisiin tuloksiin nähden heikompia.

Alakoulu

Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika aihealueella tulee esiin oppilaiden harrastamattomuus verrattuna valtakunnallisiin tuloksiin. Koulun asioiden suunnitteluun osallistumiseen liittyvien kysymysten tulokset olivat selkeästi heikentyneet vuoden 2017 tuloksista ja osittain jäivät valtakunnallisten tulosten alapuolelle, kun ne edellisessä kyselyssä olivat selkeästi valtakunnallisia tuloksia parempia.

Terveys aihealueella olemme lähes kaikissa kysymyksissä valtakunnallista keskitasoa. Mielialaan liittyvässä kysymyksessä tulokset olivat selkeästi valtakunnallista heikompia ja olivat myös heikenneet vuoden 2017 kyselystä.

Elintavat aihealueella negatiivisena näkyy tupakka ja netin käytön aiheuttama riippuvuus. Lisäksi esiin nousee aamupalan syömisen vähentyminen.

Koulunkäynti ja opiskelu aihealueella tulokset parantuneet vuoden 2017 tutkimuksesta ja ovat valtakunnallisella tasolla tai hieman parempia.

Perhe ja elinolot aihealueella oppilaiden vastaukset kysymyksessä "onko keskusteluyhteys vanhempien kanssa hyvä" vastaukset olivat valtakunnallista tasoa. Kysymyksessä "onko oppilaalla keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa", tulos on valtakunnallista tasoa parempi.

Kasvuympäristön turvallisuus aihealueen kysymyksissä nousee esiin koulukiusaamisen selkeä väheneminen tyttöjen kohdalla vuoden 2017 tuloksiin verrattuna. Poikien koulukiusaaminen on hiukan lisääntynyt, mutta kokonaisuutena kiusaaminen on vähentynyt ja jää alle valtakunnallisten lukujen. Koulun olosuhteisiin liittyvissä kysymyksissä tulokset valtakunnallista tasoa.

Palvelut ja avunsaanti aihealueen kysymyksissä tulokset valtakunnallista tasoa, mutta terveystarkastukseen liittyvissä kysymyksissä tulokset vuoden

2017 tutkimukseen verraten reilusti parempia.

Vastaava terveydenhoitaja Virpi Knihti esittelee tuloksia tarkemmin kokouksessa.

Esityslistan liitteenä kouluterveyskyselyn 2019 tulokset perusopetuksen 4.-5. lk ja 8.-9. lk.

Valmistelu- ja lisätiedot: opetuspäällikkö Jaakko Laeslahti, puh. 044 422 4791 ja lukion rehtori Jukka Pirttimäki, puh. 044 422 4804.

Ehdotus

Sivistysjohtaja:

Sivistyslautakunta merkitsee tiedokseen vuoden 2019 kouluterveyskyselyn tulokset 4., 5., 8. ja 9. luokkalaisten ja lukion osalta. Tuloksia tullaan hyödyntämään koulujen ja oppilashuollon toiminnan suunnittelussa ja toiminnassa.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tero Setälä poistui kokouksesta klo 17.25.
